

(Gældende)

Udskriftsdato: 14. juni 2018

Ministerium: Myndighed vises her

Journalnummer: Beskæftigelsesmin., Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, j.nr. 18/02397

Skrivelse om deleøkonomi og arbejdsløshedsdagpenge

Deleøkonomi vinder frem i Danmark. Det er i den forbindelse blevet efterspurgt, hvorvidt personer, der modtager indkomst fra deleøkonomisk aktivitet, kan medregne denne til henholdsvis optjening af ret til dagpenge og supplerende dagpenge.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har derfor udarbejdet denne skrivelse om, hvordan indkomst og arbejde med en deleøkonomisk aktivitet kan medregnes til optjening af ret til dagpenge og supplerende dagpenge efter hhv. gældende regler og de kommende regler, der udmønter Aftale om et nyt dagpengesystem for fremtidens arbejdsmarked, som træder i kraft den 1. oktober 2018. Reglerne fremgår af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Denne vejledning omfatter reglerne for fuldtidsforsikrede medlemmer af en a-kasse. Det forudsættes, at det enkelte medlem opfylder de øvrige betingelser for ret til dagpenge, herunder kravet om ét års medlemskab af en a-kasse, rådighedsreglerne m.v.

1. Hvad er deleøkonomi?

Afgrænsning af deleøkonomien og hvilke platforme eller virksomhedstyper, der kan defineres som deleøkonomiske virksomheder, er ikke entydig.

Deleøkonomi defineres dog ofte som det, at privatpersoner eller virksomheder deler deres overskudskapacitet – fx bil, bolig, tid – med andre privatpersoner eller virksomheder via digitale platforme imod betaling eller andre modydelser.

Deleøkonomien dækker over flere forretningsmodeller. Det kan fx være privatpersoner, der får mulighed for at handle direkte med hinanden via digitale platforme, eller erhvervsdrivende, som via digitale platforme kan kommunikere med deres kunder på nye måder. Der kan også være tale om, at den deleøkonomiske virksomhed betaler brugerne for at udføre arbejde for andre brugere.

De platforme, hvor de deleøkonomiske aktiviteter udføres, kan overordnet set karakteriseres som kapitalplatforme (fx ikke-erhvervsmæssig udlejning) og arbejdsplatforme (beskæftigelse som selvstændig eller lønmodtager).

De deleøkonomiske aktiviteter kan ligesom opbygningen af platformene være af vidt forskellig karakter. Hvorvidt indkomst fra en deleøkonomisk aktivitet kan medregnes til opfyldelse af optjeningskravet for ret til dagpenge, vil derfor bero på en vurdering af den enkelte aktivitet.

Nedenfor gennemgås reglerne for optjening af ret til dagpenge og supplerende dagpenge, dels de gældende regler, dels de regler, der træder i kraft den 1. oktober 2018. Et væsentligt hovedelement i de nye regler er, at det ikke længere er afgørende, om et medlem af en a-kasse defineres som selvstændig eller lønmodtager (arbejdstager), men at det afgørende derimod er medlemmets aktivitet. Det betyder, at det primære vurderingsgrundlag for rettigheder efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. er, om et medlem i en medlemsperiode har optjent en given skattepligtig indkomst eller løntimer indberettet til indkomstregisteret eller ej.

2. Gældende regler for optjening af ret til dagpenge og supplerende dagpenge

Ved vurderingen af, hvorvidt indkomst og arbejde i en deleøkonomisk aktivitet kan medregnes til optjening af ret til dagpenge og supplerende dagpenge, er det afgørende, om aktiviteten anses for lønmodtagerbeskæftigelse, selvstændig virksomhed eller andet i relation til arbejdsløshedsforsikringen.

Efter gældende regler kan et medlem optjene ret til dagpenge, hvis pågældende har haft en indkomst som lønmodtager på mindst 228.348 kr. (2018) inden for de seneste 3 år. Der kan højst medregnes 19.029 kr. (2018) pr. måned.

Indkomstkravet for lønmodtagere opgøres på grundlag af al A- og B-indkomst, hvoraf der er betalt arbejdsmarkedsbidrag, tillagt eget pensionsbidrag og eget ATP-bidrag i et lønmodtagerforhold. Også B-indkomst, der ikke er indberettet til indkomstregisteret, kan medregnes.

Genoptjeningen af retten til dagpenge er betinget af, at medlemmet har fået indberettet mindst 1.924 løntimer i henhold til lov om et indkomstregister. Alle former for B-indkomst omregnes til timer med omregningssatsen på 235,60 kr. (2018).

Et medlem, der har drevet selvstændig virksomhed, kan optjene og genoptjene retten til dagpenge, hvis pågældende har drevet virksomheden i væsentligt omfang i mindst 52 uger inden for de seneste 3 år.

Ved væsentligt omfang forstås, at beskæftigelsen i den selvstændige virksomhed har haft et omfang, der kan sidestilles med lønarbejde i over 30 timer pr. uge. Væsentligt omfang vurderes ud fra virksomhedens art, branche, medlemmets personlige arbejdsopgaver og arbejdstid samt virksomhedens omsætning.

Retten til supplerende dagpenge kan genoptjenes, når retten til supplerende dagpenge er udløbet, og medlemmet herefter har fået fuldtidsarbejde. Det vil sige, at der til indkomstregisteret er indberettet mere end 146 løntimer i hver af 6 måneder inden for 12 måneder eller er drevet selvstændig virksomhed i væsentligt omfang i mindst 26 uger inden for 12 måneder. Der er fastsat særlige regler for uge- og 14-dagesløn-nede.

Det er det samme arbejde, der kan medregnes til optjeningen af retten til dagpenge og supplerende dagpenge.

Lønmodtagerbeskæftigelse

Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. giver ingen retningslinjer for, hvad der skal forstås ved lønarbejde. Dog kan indkomst og løntimer, der er opnået ved lønarbejde, kun medregnes til optjening af ret til dag-

penge, hvis beskæftigelsen er udført i et sædvanligt beskæftigelsesforhold, der er i overensstemmelse med gældende overenskomster eller i øvrigt er udført på almindelige løn- og arbejdsvilkår.

Der skal være tale om løn for et personligt arbejde i et tjenesteforhold, hvor lønnen er arbejdsmarkedsbidragspligtig A-indkomst for den ansatte.

Herudover er beskæftigelse, uden der foreligger et egentligt ansættelsesforhold, og hvor lønnen beskattes som B-indkomst, og hvor der skal betales arbejdsmarkedsbidrag, også lønmodtagerarbejde. Dette gælder dog ikke, hvis arbejdet udføres for egen regning og risiko og dermed i arbejdsløshedsforsikringslovens forstand anses for selvstændig virksomhed.

Selvstændig virksomhed

I relation til dagpengesystemet er selvstændig virksomhed beskæftigelse for egen eller ægtefællens regning og risiko og med det formål at opnå økonomisk udbytte. Ved egen regning og risiko forstås, at man forpligter sig personligt ved de aftaler, som man indgår om fx køb, salg og levering af varer eller tjenesteydelser, samt at man personligt hæfter for virksomhedens gæld.

Der er visse situationer, der altid anses for selvstændig virksomhed. Det gælder eksempelvis, hvis man foretager skattemæssige fradrag for driftsudgifter og afskrivning på driftsmidler. I øvrige tilfælde skal der foretages en konkret vurdering af a-kassen. Beskæftigelse vil dog som udgangspunkt blive anset som selvstændig virksomhed, hvis man fx er momsregistreret eller skattemæssigt angiver over-/underskud af selvstændig virksomhed.

Der vil være forskel på vurderingen af systematisk udlejning af flere huse/lejligheder og en enkeltstående udlejning af ens egen lejlighed, imens man selv er på ferie – også selv om begge udlejninger fx sker via platformen AirBnb – hvor den systematiske udlejning i større udstrækning peger på drift af selvstændig virksomhed. Der er ligeledes forskel på, om man dagligt kører personer rundt i København, eller om man – når man alligevel skal besøge familie i Jylland – tager et par passagerer med i bilen, fx via platformen GoMore.

Hvis et medlem anses for at drive selvstændig virksomhed, skal a-kassen vurdere, om virksomheden er medlemmets hoved- eller bibeskæftigelse.

Ved *hovedbeskæftigelse* forstås som udgangspunkt den erhvervmæssige beskæftigelse, som medlemmet anvender mest tid på, og som er eller forventes at danne grundlaget for forsørgelse. Vurderingen beror bl.a. på et konkret skøn af, om medlemmet har drevet virksomheden uden samtidig at have anden beskæftigelse, eller om virksomheden har dannet grundlag for medlemmets eneste eller væsentligste indtægt fra erhvervmæssig beskæftigelse.

Hvis deltagelse i en deleøkonomisk aktivitet anses for at være selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, kan medlemmet ikke samtidig modtage dagpenge, fordi retten til dagpenge er betinget af, at man er ledig og dermed endeligt ophørt med virksomheden.

Hvis virksomheden er medlemmets *bibeskæftigelse*, kan vedkommende som udgangspunkt modtage dagpenge i 78 uger samtidig med driften, hvis arbejdet i virksomheden til enhver tid kan udføres uden for normal arbejdstid. I givet fald medfører arbejdet fradrag i dagpengene time for time.

Det er ikke muligt at optjene og genoptjene ret til dagpenge på baggrund af drift af selvstændig virksomhed, der ikke er udført i væsentligt omfang, herunder som bibeskæftigelse.

Ikke-erhvervsmæssig virksomhed

Hobby eller fritidsaktiviteter har ikke betydning for dagpengene. Det er en forudsætning, at aktiviteten ikke indeholder et erhvervsmæssigt element, fx har til formål at opnå økonomisk udbytte, eller at arbejdet er tilrettelagt som en egentlig virksomhed.

En persons formue og formueafkast (kapitalindkomst) er også uvedkommende for dagpengene. Det samme gælder for indtægter fra fast ejendom, fx udlejning af enkeltværelser i ejerens private beboelsesejendom eller af et fritidshus, der også benyttes privat. Hvis der er en personlig arbejdsindsats forbundet med udlejningen, vil der dog i arbejdsløshedsforsikringslovens forstand være tale om drift af selvstændig virksomhed. Vurderingen heraf foretages af a-kasserne på baggrund af medlemmets oplysninger.

Hvis deltagelse i deleøkonomien hverken anses for at være selvstændig virksomhed eller lønmodtagerindkomst i forhold til dagpengesystemet, har indtægterne herfra ikke betydning for dagpengene. Det betyder, at der ikke kan optjenes eller genoptjenes ret til dagpenge via indkomsten, og medgået tid ved aktiviteterne medfører ikke fradrag i dagpengene.

Praksis

Der har kun været få sager om deleøkonomi, som har været behandlet af klagemyndighederne, herunder af Center for Klager om Arbejdsløshedsforsikring (CKA).

I en konkret sag blev udleje af bil via GoMore anset for at være selvstændig virksomhed. Der blev lagt vægt på, at GoMore alene var en formidlingsplatform, som gjorde det muligt for medlemmet at få kontakt med potentielle kunder. Medlemmet har derfor udlejet sin bil for egen regning og risiko og med det formål at opnå økonomisk udbytte.

Medlemmet havde fortsat ret til dagpenge ved siden af arbejdet med GoMore, fordi arbejdet forbundet med udlejning af bilen blev anset for selvstændig bibeskæftigelse og kunne tilrettelægges, så det til enhver tid kunne udføres uden for normal arbejdstid.

Det bemærkes, at arbejde med en deleøkonomisk aktivitet, der efter de nuværende regler vurderes som selvstændig bibeskæftigelse, ikke kan medregnes til opfyldelse af indkomst- eller beskæftigelseskravet til hhv. optjening eller genoptjening af ret til dagpenge eller supplerende dagpenge.

I en vejledende udtalelse har CKA desuden udtalt, at chauffører, som kører ulovlig taxikørsel for Uber, ikke kan bruge beskæftigelsen til at opnå rettigheder i arbejdsløshedsforsikringen.

3. Nye regler for optjening af ret til dagpenge og supplerende dagpenge fra 1. oktober 2018

Som følge af Aftale om et nyt dagpengesystem for fremtidens arbejdsmarked træder der nye regler i kraft den 1. oktober 2018.

Fra den 1. oktober 2018 kan et medlem optjene ret til dagpenge, hvis pågældende har haft en samlet indkomst fra lønarbejde og/eller selvstændig virksomhed på 228.348 kr. (2018) inden for de seneste 3 år. Der kan højst medregnes 19.029 kr. (2018) pr. måned.

I indkomstkrevet indgår al indkomst fra både lønarbejde og selvstændig virksomhed, herunder A- og B-indkomst, overskud fra selvstændig virksomhed og A-indkomst udbetalt til ejeren af et selskab, hvor pågældende har afgørende indflydelse.

Der stilles således ikke længere krav om, at virksomheden skal have været drevet i væsentligt omfang for at kunne medregnes til optjening af retten til dagpenge og ret til supplerende dagpenge. Det betyder, at også mindre virksomheder, herunder selvstændig bibeskæftigelse, kan medregnes til opfyldelse af indkomstkrevet.

Ved vurderingen af, om indkomst og arbejde med en deleøkonomisk aktivitet kan medregnes til optjening af ret til dagpenge og supplerende dagpenge, vil det derfor ikke længere være afgørende, om aktiviteten anses for at være lønmodtagerbeskæftigelse eller selvstændig virksomhed. Dog vil formueforvaltning og fritidsbeskæftigelse fortsat ikke give rettigheder efter loven, herunder ikke kunne medregnes til optjeningen af ret til dagpenge og genoptjeningen af retten til supplerende dagpenge.

Definitionen af, hvornår man anses for at drive selvstændig virksomhed ændres fra den 1. oktober 2018. Fremadrettet vil vurderingen ske på baggrund af objektive kriterier, herunder om virksomheden er tilmeldt Det Centrale Virksomhedsregister, eller om overskud fra aktiviteten beskattes som selvstændig erhvervsvirksomhed.

Generelt vil der være en større overensstemmelse mellem kategoriseringen af aktiviteter i skattesystemet og dagpengesystemet. På SKATs hjemmeside, www.skat.dk, findes en borgerrettet vejledning om deleøkonomi, herunder hvad den deleøkonomiske aktivitet betyder for borgerens skat og evt. moms.

Derudover vil et medlem, der driver selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, eller som starter en selvstændig virksomhed op i dagpengeperioden, kunne modtage dagpenge samtidig med driften af virksomheden i 30 uger. Indkomsten fra den selvstændig virksomhed kan, når den fremgår af medlemmets årsopgørelse, medregnes til opfyldelse af indkomst- og beskæftigelseskravet, selv om medlemmet har modtaget dagpenge samtidig med virksomhedsdriften.

Et medlems aktivitet anses for formueforvaltning, når der ikke eller kun i meget begrænset omfang er personlig beskæftigelse forbundet med aktiviteten. Aktiviteten anses som fritidsbeskæftigelse, når den hverken er lønmodtageraktivitet, selvstændig virksomhed eller formueforvaltning. Hverken formueforvaltning eller fritidsbeskæftigelse kan medregnes ved optjening af ret til dagpenge.

Derudover vil hobby- eller fritidsaktiviteter stadig ikke have betydning for dagpengene. Aktiviteten må ikke indeholde et erhvervmæssigt element, fx have til formål at opnå økonomisk udbytte, eller at arbejdet er tilrettelagt som en egentlig virksomhed.

Genoptjeningen af retten til dagpenge kan fortsat ske på baggrund af 1.924 løntimer inden for de seneste 3 år. B-indkomst, overskud af selvstændig virksomhed og A-indkomst udbetalt til ejeren af et selskab,

hvor pågældende har afgørende indflydelse, skal omregnes til timer med den lave omregningssats på 118,68 kr. (2018).

Et medlem kan fortsat genoptjene retten til supplerende dagpenge ved at have fået indberettet mere end 146 løntimer i hver af 6 måneder inden for 12 måneder. Fremadrettet kan genoptjeningen dog ske løbende. Retten til supplerende dagpenge kan også genoptjenes, hvis medlemmet har en samlet indkomst opgjort som A- og B-indkomst samt overskud ved selvstændig virksomhed på mindst 228.348 kr. (2018) og i det pågældende år ikke har modtaget dagpenge.

Det er det samme arbejde, der kan medregnes til optjeningen af retten til dagpenge og supplerende dagpenge.

Der henvises til gældende §§ 53 og 60 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 21. juni 2017.

Der henvises derudover til §§ 53, 57 a og 60 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lov nr. 1670 af 26. december 2017, for så vidt angår de ændringer, der er vedtaget som følge af Aftale om et nyt dagpengesystem for fremtidens arbejdsmarked.

Bekendtgørelserne vil blive offentliggjort i Retsinformation i forbindelse med reglernes ikrafttræden den 1. oktober 2018.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 14. juni 2018

KIRSTEN BRIX PEDERSEN